BÁO CÁO NGHIÊN CỨU: PHÁT TRIỂN KỸ NĂNG SỬ DỤNG AI CÓ TRÁCH NHIỆM VÀ ĐẠO ĐỨC TRONG HỌC TẬP VÀ NGHIÊN CỨU

Mã học phần:UET-A11

Người thực hiện: Đặng Tuấn Đức

Ngày hoàn thành: 05 tháng 6 năm 2026

PHẦN 1: NGHIÊN CỨU CHÍNH SÁCH CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC VỀ VIỆC SỬ DỤNG AI

Để có cái nhìn toàn diện về hành lang pháp lý và quy định học thuật, phần này tiến hành phân tích chính sách của **Trường Đại học Công Nghệ (UET)** – một trong những đơn vị tiên phong tại Việt Nam ban hành hướng dẫn sử dụng AI trong đào tạo, đồng thời đối chiếu với xu hướng chung của các trường đại học lớn khác (như Đại học Quốc gia TP.HCM).

1.1 Tóm tắt các điểm chính trong chính sách của nhà trường

Chính sách của trường quy định rõ ràng dựa trên ba nguyên tắc cốt lõi: **Minh bạch, Trách nhiệm và Tự chủ học thuật**.

- **Sự cho phép có điều kiện:** Sinh viên được phép sử dụng các công cụ AI (như ChatGPT, Claude, Gemini) như một công cụ hỗ trợ tìm kiếm ý tưởng, sửa lỗi ngữ pháp, hoặc gợi ý cấu trúc bài viết.
- **Nghiêm cấm hành vi đạo văn AI (AI-giarism):** Cấm tuyệt đối việc sao chép nguyên văn (copy-paste) đầu ra của AI để nộp làm bài tập, bài luận hoặc khóa luận tốt nghiệp mà không qua xử lý và không trích dẫn.
- **Trách nhiệm giải trình:** Người học phải chịu trách nhiệm 100% về tính chính xác của thông tin trong bài nộp. AI không thể được đứng tên làm tác giả hoặc đồng tác giả của bất kỳ công trình nghiên cứu nào.

1.2 So sánh đối chiếu và Nhận định cá nhân

Khi đối chiếu với quy định của các trường thuộc khối ĐHQG, có sự tương đồng lớn về mặt tư duy quản lý: không cấm đoán cực đoan mà chuyển sang "quản lý và định hướng". Tuy nhiên, thách thức lớn nhất hiện nay là việc các công cụ kiểm tra AI (AI detectors) có tỷ lệ dương tính giả khá cao, gây khó khăn cho việc thực thi.

Nhận định cá nhân: Chính sách hiện tại mang tính thực tế và cởi mở. Thay vì tạo ra một rào cản công nghệ, nhà trường đã đặt trách nhiệm vào tay người học. Điều này đòi hỏi sinh viên không chỉ phát triển năng lực chuyên môn mà còn phải nâng cao năng lực số (Digital Literacy) và tư duy phản biện để không trở thành "nô lệ" của thuật toán.

PHẦN 2: THỰC HÀNH NHIỆM VỤ HỌC TẬP VỚI SỰ HỖ TRỢ CỦA AI

- **Nhiệm vụ lựa chọn:** Tổng hợp tài liệu và chuẩn bị đề cương cho bài thuyết trình: *"Tác động của Cách mạng Công nghiệp 5.0 đến thị trường lao động ngành Công nghệ thông tin".*

2.1 Nhật ký Prompt và Đầu ra của AI (Khảo sát qua hệ thống)

Bước 1: Tìm kiếm cấu trúc đề cương

- **Prompt sử dụng:**
  "Hãy đóng vai là một chuyên gia nghiên cứu nguồn nhân lực. Tôi cần chuẩn bị một bài thuyết trình 15 phút về 'Tác động của Cách mạng Công nghiệp 5.0 đến thị trường lao động ngành CNTT'. Hãy gợi ý cho tôi một khung đề cương chi tiết gồm 3 phần chính, tập trung vào sự cộng tác giữa người và robot (Cobots)."
- **Đầu ra của AI (Tóm tắt):** AI trả về cấu trúc gồm: 1. Khái niệm CMCN 5.0 & Sự khác biệt với 4.0; 2. Ba xu hướng dịch chuyển kỹ năng trong ngành CNTT (Kỹ năng mềm, Trí tuệ nhân tạo, Thiết kế trải nghiệm); 3. Thách thức và cơ hội cho sinh viên mới tốt nghiệp.

Bước 2: Tìm kiếm tài liệu tham khảo và thuật ngữ

- **Prompt sử dụng:**
  "Tìm giúp tôi các thuật ngữ học thuật bằng tiếng Anh và các báo cáo uy tín liên quan đến 'Human-AI collaboration trong ngành IT' từ năm 2024 đến nay."
- **Đầu ra của AI:** AI cung cấp các thuật ngữ như *Augmented Workforce, Human-centric Systems*, và gợi ý tìm kiếm các báo cáo của McKinsey, Gartner và World Economic Forum.

2.2 Quy trình đánh giá, chỉnh sửa và tích hợp (Tư duy phản biện)

Đầu ra của AI không được sử dụng trực tiếp mà trải qua quy trình sàng lọc 3 bước nghiêm ngặt:

[Đầu ra thô của AI] ──> [Bước 1: Kiểm chứng factual (Fact-check)] ──> [Bước 2: Việt hóa & Cá nhân hóa văn phong] ──> [Bước 3: Bổ sung case study thực tế] ──> [Sản phẩm cuối cùng]

1. **Kiểm chứng (Fact-check):** AI có xu hướng "bịa điên đảo" (hallucination) các số liệu. Người viết đã truy cập trực tiếp trang chủ của Gartner và McKinsey để đối chiếu các con

số dự báo nhân lực, thay thế các số liệu chung chung của AI bằng số liệu chính xác từ báo cáo *Gartner Future of Work 2025*.
2. **Cá nhân hóa và Cấu trúc lại:** Cấu trúc của AI khá máy móc. Người viết đã lược bỏ phần lý thuyết dài dòng về CMCN 4.0, tập trung ngay vào yếu tố "Con người là trung tâm" (Human-centric) của CMCN 5.0 để phù hợp với thời lượng 15 phút của bài thuyết trình.
3. **Tích hợp:** Sử dụng các từ khóa tiếng Anh do AI gợi ý để làm phong phú thêm nội dung slide.

2.3 Trích dẫn minh bạch (Citation)

Theo tiêu chuẩn APA 7th, việc sử dụng AI trong bài nghiên cứu này được trích dẫn tường minh như sau:

- **Trích dẫn trong văn bản (In-text citation):** Ý tưởng về sự dịch chuyển từ tối ưu hóa quy trình sang tối ưu hóa sự cộng tác giữa người và máy được phát triển với sự hỗ trợ của mô hình ngôn ngữ lớn OpenAI (ChatGPT-4o, 2026).
- **Danh mục tài liệu tham khảo:**
  OpenAI. (2026). *ChatGPT (Phiên bản ngày 24 tháng 5)* [Mô hình ngôn ngữ lớn]. https://chat.openai.com. (Công cụ được sử dụng để xây dựng cấu trúc đề cương và gợi ý từ khóa học thuật).

PHẦN 3: PHÂN TÍCH CÁC VẤN ĐỀ ĐẠO ĐỨC TRONG ACADEMIC AI

3.1 Ranh giới giữa "Hỗ trợ hợp lý" và "Gian lận học thuật"

Ranh giới này thường rất mong manh nhưng có thể phân định rõ ràng dựa trên **quy trình tư duy**:

Tiêu chí	Hỗ trợ học thuật hợp lý	Gian lận học thuật (AI-giarism)
Bản chất sử dụng	AI đóng vai trò là trợ lý, người phản biện, công cụ động não (brainstorming).	AI đóng vai trò là người viết thuê, người làm thay bài tập.
Quy trình xử lý	Sinh viên tiếp nhận, hoài nghi, kiểm chứng số liệu, viết lại bằng ngôn ngữ của mình.	Sao chép nguyên văn (Copy-paste) hoặc dùng công cụ để xào xáo (paraphrase) nhằm qua mặt phần mềm.

Sản phẩm cuối	Thể hiện tư duy độc lập và dấu ấn cá nhân của người học.	Rập khuôn, thiếu tính cá nhân hóa, chứa các lỗi logic của AI.

3.2 Quyền sở hữu trí tuệ và Trích dẫn trong kỷ nguyên AI

AI được huấn luyện dựa trên hàng tỷ dữ liệu có bản quyền của các tác giả con người. Do đó, khi AI tạo ra một văn bản, nó không sở hữu bản quyền đó.

- **Rủi ro đạo văn gián tiếp:** Sinh viên sử dụng nguyên văn đoạn văn của AI có nguy cơ cao phạm vào lỗi đạo văn gián tiếp (vì AI có thể đã xào xáo từ một nghiên cứu có thật mà không trích dẫn).
- **Giải pháp:** Coi AI như một "cuốn từ điển thông minh" chứ không phải một tác giả. Mọi ý tưởng cốt lõi nhận được từ AI phải được truy vết ngược về nguồn gốc học thuật gốc (sách, bài báo khoa học) trước khi đưa vào bài viết.

3.3 Tác động của AI đến tiến trình phát triển kỹ năng

Sự tiện lợi của AI tạo ra một nghịch lý: **Nâng cao năng suất nhưng dễ làm suy giảm năng lực tư duy sâu.**

- **Hội chứng "Lười tư duy" (Cognitive Atrophy):** Nếu quá lạm dụng AI để tóm tắt sách, viết hộ kết luận, sinh viên sẽ mất đi khả năng đọc hiểu tài liệu dài, khả năng tổng hợp thông tin phức tạp và tư duy phân biện.
- **Cơ hội phát triển:** Ngược lại, nếu biết cách tương tác (Prompt Engineering), sinh viên sẽ học được cách đặt câu hỏi logic, cách tiếp cận vấn đề đa chiều và kỹ năng quản lý dự án hiệu quả.

PHẦN 4: BỘ NGUYÊN TẮC CÁ NĂN (5-7 NGUYÊN TẮC) VỀ SỬ DỤNG AI

Dựa trên các phân tích đạo đức ở trên, tôi xây dựng bộ nguyên tắc **"AI-RESPONSIBLE"** áp dụng cho chính bản thân trong suốt quá trình học tập:

1. **Nguyên tắc Chủ quyền Tư duy (Mind First, AI Second):** Luôn tự suy nghĩ, lập dàn ý và đưa ra lập trường cá nhân trước khi mở bất kỳ công cụ AI nào. AI chỉ được vào cuộc khi tôi đã có bộ khung tư duy của riêng mình.
2. **Nguyên tắc Hoài nghi Tuyệt đối (Zero Trust in AI Data):** Tất cả các số liệu, trích dẫn, sự kiện lịch sử do AI cung cấp đều bị coi là "nghi vấn" cho đến khi tôi tự mình kiểm chứng từ ít nhất hai nguồn chính thống (Sách, báo chí uy tín, Google Scholar).
3. **Nguyên tắc Minh bạch Tuyệt đối (Full Disclosure):** Luôn công khai, thành thật và trích dẫn rõ ràng vị trí, mục đích và công cụ AI đã tham gia hỗ trợ trong bài nghiên cứu (dù là dịch thuật hay sửa lỗi ngữ pháp).

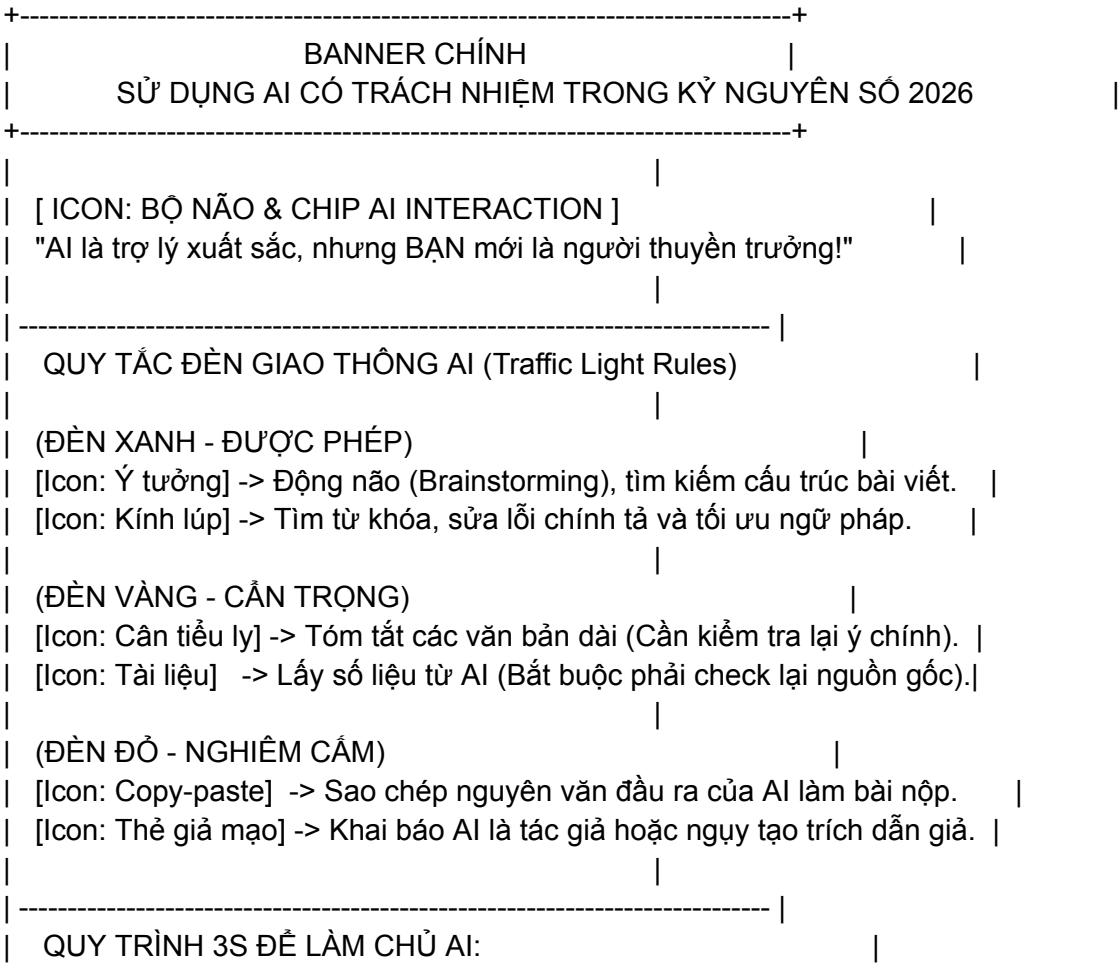
4. **Nguyên tắc Giữ gìn Bản sắc (Keep My Voice):** Sản phẩm cuối cùng nộp cho giảng viên phải được viết bằng ngôn ngữ, văn phong và tư duy của chính tôi. Tuyệt đối không nộp các đoạn văn đậm mùi "máy móc" của AI.
5. **Nguyên tắc Bảo mật Thông tin (Data Privacy):** Không tải lên các công cụ AI công cộng những dữ liệu nội bộ của nhà trường, bài làm chưa công bố của bạn bè hoặc thông tin cá nhân bảo mật nhằm tôn trọng quyền riêng tư.

PHẦN 5: INFOGRAPHIC MINH HỌA (MÔ TẢ Ý TƯỞNG THIẾT KẾ ĐỒ HỌA CHUYÊN NGHIỆP)

Dưới đây là sơ đồ tư duy định hướng không gian và nội dung để thiết kế một Infographic hoàn chỉnh trên các công cụ như Canva/Illustrator.

[BẢN PHÁC THẢO CẤU TRÚC INFOGRAPHIC: SỬ DỤNG AI CÓ TRÁCH NHIỆM TRONG HỌC THUẬT]

- **Chủ đề màu sắc chủ đạo:** Xanh công nghệ (Cyber Blue) phối với Trắng tối giản và điểm nhấn Cam neon (để nhấn mạnh các khu vực nguy hiểm/cấm).
- **Font chữ:** Sans-serif hiện đại, rõ ràng, dễ đọc (như Montserrat hoặc Helvetica).



| 1. SMART PROMPT : Ra lệnh thông minh, rõ ràng, có bối cảnh. |
| 2. SKEPTICAL EYE : Đọc lại bằng con mắt hoài nghi, lọc lỗi sai. |
| 3. SIGNATURE : Ký tên bằng cách đưa văn phong cá nhân vào bài viết. |
"Hãy để AI nâng tầm hiệu suất, đừng để AI thay thế tư duy!"
+----------+

Có thể xem bản infographic sau được build bằng html + style CSS:
file:///C:/Users/dangt/Downloads/infographic_s_d_ng_ai_c_tr_ch_nhi_m.html